

LATVIJA

Lettische Wochenzeitung

Nr. 39 (712) 15. Oktober 1955

Herausgeber: Lettische Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e. V. (Lettisches Zentralkomitee).

Redaktion: (13b) Weilheim/Obb., Rathausplatz 8. Tel. Weilheim 575.

Druckerei: Weilheimer Druckerel (13b) Weilheim, Obb.

Mitglied d. Verbandes der Freien Presse Zentral und Osteuropas, des Baltikums und d. Balkans e. V.

LATVIJAS

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 39 (712)

Sestdien, 1955. g. 15. oktobrī

Irākreiz nedēļā sestdienās.

Izdevējs: Latv. centr. komiteja Vācijā. Galv. red. Pāvils Klāns.

Apģāde un redakcija: (13b) Weilheim/Obb., Rathauspl. 8, Germany. Tel. Weilheim 575.

Redaktori: V. Skultāns, 3, Prospect Place, Child's Hill, London N.W. 2, tel. Hampstead 9270. J. Rudzītis, Byggmästareg. 1 C., t. 4424, Uppsala. A. Priedītis, „Rīga“, 74 Jodd St. Mordale, Sydney Australia. Tel. LU 1268.

IZCILA ZINĀTNIEKA JUBILEJA

KĀRLIS KASPARSONS — DEVIŅDESMITGADNIEKS

Jubileju, kādu pieredzēt vēlēts tikai nedaudziem, 14. oktobrī svin Dr. med. h. c. Kārlis Kasparsons, ieieidams sava mūža desmitajā gadu desmitā. Sirmais zinātnieks to var darīt ar gaišu apziņu, ka viņam bijusi laime dzīvot neparastā laikā, kad mūsu tautas materiālie un garīgie spēki raisījušies neapturamā dinamiskā. Jubilārs pats bijis to vidū, kam lieli nopelni jaunās Latvijas kultūras dzīves veidošanā, starp citu, izglītības ministra postenī vadot šo resoru no pašas valsts dibināšanas dienas līdz 1920. g. vasarai.

Dzimis 1865. g. Siguldas Vēja krogā, jubilārs studējis Tartu universitātē un nobeidzis divas fakultātes — dabaszinātņu un medicīnas, tanī pat laikā klausīdamies vēl virkni citu priekšmetu. Viņš bijis arī plaši pazīstamās Tērbatas Literāri zinātniskās latviešu studentu sabiedrības (kas bija iedevta par „Pipkalloniju”) dibinātājs un biedrs un tur darbojies kopā ar citiem slaveniem latviešiem — Jāni Kauliņu, Aleksandru Daugi, Ed. Veidenbaumu utt. Šīs biedrības izdotā rakstu krājumā Pūrs (1—3, 1891—1893.) ar pseudonimu K. Siguldietis publicēti Kasparsona zinātniskie raksti, kam sekojusi gara virkne citu dažādos krājumos, grāmatās vai periodikā, kamēr savu daiļdarbu publicēšanā viņš bijis ļoti atturīgs.

Liels jubilāra nopelns ir latviešu psiholoģijas terminoloģijas izveidojums (Izglītības Ministrijas Mēnešrakstā 1920.); viņam pieder arī labs skaits nozīmīgu pētījumu valodas psiholoģijas laukā, kur jubilārs gan būs pats pirmais, kas latviešu zinātniskos izdevumos aplūkojis tādas problēmas kā, piem., kompleksos priekšstatus vai reālpsīchisko kvalitāšu ģenerālos korrelātus.

Kopš 1902. g. darbojamies Rīgā par ārstu, K. Kasparsons bijis visai aktīvs arī dažādos latviešu kultūrāros

uc. pasākumos, bijis Rīgas pilsētas domnieks un loceklis Tautas padomē, Satversmes sapulcē un 1. Saeimā, bez tam vēl Kultūras fonda un Lāčplēša kara ordeņa domē. Jubilārs ir viens no tiem nedaudzajiem latviešiem, kas ir kādas ārzemju augstskolas (šīnī gadījumā Upsalas universitātes) goda doktors; par Latvijas universitātes goda biedru un goda doktoru viņš kļuvis jau 1925. g.

K. Kasparsonam pieder arī svarīgi publicējumi par seno illuru, trākiešu un baltu valodu tuvo radniecību (Erdzelīna rediģētos Filologu biedrības rakstos). Gar attiecīga salīdzināmā materiāla vākumu sirmais zinātnieks, kas Tērbatā studējis arī valodniecību, strādā vēl tagad. Savu trimdas laiku, kara gados pavisam tragiskos un vārmācīgos apstākļos zaudējis savu dzīves biedri, viņš vada Dānijā, Tistēdē.

Vēl daudz gadu dzīvot, vēl daudz padarīt!

K. Dr.

JĒKABS KNOSTENBERGS

Raini pieminot

Vai trimdā kļīst, vai likten's žēlos
Un dzimtas takas mīt lems Dievs,
Tavs ģenijs nemirstīgos tēlos
Vēl audžu audzēm līdzī ies.

Tā svētuguns, ko brīvei kūri,
Mums tava gara mantojums.
Tai neizdzist — ik zemes stūrī
Tā pāri laikiem spīdēs mums.

Caur mokām asiņainās dzīlēs
Vēl tavai tautai cīņā iet.
Tā tavos tēlos tevī milēs,
Tavs gars mūs sildīs — sirds to vied.

Kaut ceļš caur purviem tumsā ietu,
Dievs neliks cerībai man iri;
Kā tev pēc trimdas rast to vietu,
Kur latvju svētvakarā mirt.

iemilē
ja —
bija p
rās pa
un ļau
Tikt
puses
grieztu
turēja
nēma
rādi
formāc
saukus
bi klā

LOU
KUL

Operdz
neja p
tobrī ar
dienā tar
15. oktob
Grand R
Klīvländ
naudu, ku
6. nov. —
Londonā,
Hēlāko t
ju, franč
skanražu
plāno ko
denī par
Austrālijū

Uzsākot
šas balef
jaunatnes
ņems sko
viešiem
Margrieta
dife, Uldi
leta uzvo
noājis Jā
balsta va
des amat
jas. Gata
darbības
Keiša jau
sies vair
tismentu.

Mūsu j
Lipomanis
jorku, lai
no dzied
izgādājus
ja, pie
mācās d
servātorij
dē vairāk
audzēkpu
Dzejnie
rā redakt
dakcijas